

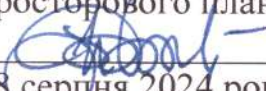
**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ**

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики та просторового планування

 / Алірза МАМЕДОВ

28 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ»

(назва навчальної дисципліни)

Шифр	назва спеціальності, освітньої програми
281	«Публічне управління та адміністрування» «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»

Мова викладання: українська

Розробник:

Мартиненко Наталія Ph.D. в галузі публічного управління та адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права

Протокол № 2 від 28 серпня 2024 року

Завідувач кафедри /Свген ПЕРЕГУДА/

Схвалено гарантом освітньої програми «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»

Гарант ОП / Дмитро ХЛАПОНІН /

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

Протокол №1 від 28 серпня 2024 року

ВИТЯГ З ОСВІТНЬОГО ПЛАНУ

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: денна									Форма контролю	семестр	Погодження заступником декана факультету	
	Назва спеціальності / освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				Кількість індивідуальних робіт							
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГР	Контроль ні роботи				
				разом	Лекції	Лаборатор								Практичні
281	«Публічне управління та адміністрування» «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	6	180	60	30		30		1			I	4	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: заочна									Форма контролю	семестр	Погодження заступником декана факультету	
	Назва спеціальності / освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин				Кількість індивідуальних робіт							
			Всього	аудиторних			КП	КР	РГР	Контроль ні роботи				
				разом	Лекції	Лаборатор								Практичні
281	«Публічне управління та адміністрування» «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	6	180	36	12		24		1			I	4	

Анотація. Мета та завдання навчальної дисципліни

«Інституційне забезпечення публічного управління» – одна з дисциплін у системі гуманітарної освіти, яка зайняла чільне місце в процесі підготовки висококваліфікованих спеціалістів з публічного управління. Інституціональне середовище публічного управління України формують дві групи елементів. Перший блок елементів – інституційний, охоплює правові норми, які утворюють систему законодавства щодо сталого розвитку та безпеки (Конституція України, міжнародні договори, закони та підзаконні нормативно-правові акти). Щодо другого блоку елементів – інституціонального, то він становить підсистему керівної системи, до організаційної структури якої зараховано органи державної влади й місцевого самоврядування, їх допоміжні інституції, а також суб'єктів господарювання, неприбуткові організації та ін. Дисципліна сприяє: розумінню того, що публічне управління на відміну від державного управління являє собою спільну діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування з політично активними суб'єктами громадянського суспільства і ринкової економіки щодо формування й реалізації політики розвитку держави та її адміністративно-територіальних одиниць, прийняття управлінських рішень суспільного значення.

Мета – формування у студентів систематизованого уявлення про інституціональну систему публічного управління та розуміння процесів модернізації вітчизняної системи публічного управління на етапі її активної інституціоналізації.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Інституційне забезпечення публічного управління»:

- розкрити засади організації та функціонування системи органів публічної влади з позицій інституціональної теорії та теорії соціальних систем;
- конкретизувати та поглибити знання про норми, правила і порядок встановлення і регулювання діяльності органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства;
- навчити студентів розуміти сучасні регіональні проблеми України та перспективи побудови їх фінансової спроможності на шляху від децентралізації до євроінтеграції;
- навчити студентів системно аналізувати зміст діяльності, побудову та взаємодію органів публічної влади у процесі управління складними соціальними об'єктами, прийняття управлінських рішень;
- навчити студентів розумітися на проблемах вироблення і впровадження публічної політики в Україні, інституційної спроможності Верховної Ради України, інституційних змін у структурі органів виконавчої влади;
- сприяти формуванню у студентів системного бачення процесів децентралізації та об'єднання територіальних громад;
- навчити студентів розуміти процеси реформування в соціогуманітарній

сфері, зокрема розвитку суспільних інститутів охорони здоров'я, освіти та соціального захисту;

- сприяти набуттю здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в сфері публічного управління.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- оволодіти знаннями з питань, що є ключовими для цієї тематики: реформування державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; імперативи професіоналізації державних службовців та службовців органів місцевого самоврядування в системі координат інституціоналізації публічної служби в Україні;

- знати теоретичні засади, базові принципи побудови та функціонування системи публічного управління;

- вміти визначати зміст, пріоритетні напрями перетворень суспільних та державно-управлінських відносин, зумовлених різноманітними причиново-наслідковими факторами;

- оволодіти термінологічно- понятійним апаратом;

- опанувати комплекс знань з питань децентралізації та об'єднання територіальних громад;

- зрозуміти стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері;

- уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

Пререквізити: «Теорія державного управління»

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=4824>).

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності	
ЗК1	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
ЗК5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК7	Здатність планувати та управляти часом
ЗК8	Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
ЗК9	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності	
ФК1	Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
ФК02	Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів
ФК06	Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій
ФК08	Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати
ФК09	Здатність впроваджувати інноваційні технології
ФК10	Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН4	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
ПРН5	Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.
ПРН6	Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.
ПРН8	Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень
ПРН9	Знати основи електронного урядування
ПРН11	Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
ПРН12	Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади та місцевого самоврядування
ПРН14	Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов

Зміст курсу

Змістовий модуль I «Теоретичні засади публічного управління та багаторівневого врядування»

Лекція 1. Публічне управління як основний різновид соціального управління, галузь наукового знання і освітня галузь (2 год.). Природа управління як соціального явища. Теорія публічного управління як самостійна галузь наукового знання, її об'єктно-предметне поле і функції. Категорійно-понятійний апарат і методологія науки публічного управління. Освітня галузь

«Публічне управління та адміністрування» і її роль у формуванні національних управлінських кадрів.

Практичне заняття 1 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Визначення поняття «управління». 2. Соціальне управління. 3. Соціальний феномен «державне управління». 4. Цільове спрямування державного управління. 5. Суспільна обумовленість державного управління. 6. Визначення поняття «державне управління». 7. Характеристики державного управління як системного соціального явища. 8. Визначення державного управління у так званому «широкому» значенні. 9. Самоуправління. 10. Риси публічного управління. 11. Визначення поняття «публічне управління». 12. Система публічного управління. 13. Публічне врядування і публічне адміністрування. 14. Основні форми публічного управління та адміністрування в Україні. 15. Визначення поняття «публічна влада». 16. Спільні ознаки, притаманні державній владі і владі місцевого самоврядування. 17. Визначення поняття «адміністрування». 18. Функції адміністрування. 19. Методи адміністрування. 20. Визначення поняття «публічно-управлінські відносини». 21. Класифікація державно-управлінських відносин. 22. Офіційна дата заснування «Державного управління» як окремої, самостійної галузі науки в Україні. 23. Галузь знань «Публічне управління та адміністрування». 24. Визначення поняття «теорія публічного управління». 25. Об'єкт теорії публічного управління. 26. Предмет науки публічного управління. 27. Функції теорії публічного управління як самостійної галузі наукового знання. 28. Проблема адміністративної реформи. 29. Ідеологічна функція теорії публічного управління. 30. Наукова парадигма. 31. Методологія публічного управління. 32. Освітня галузь «Публічне управління та адміністрування».

Лекція 2. Багаторівневе врядування: поняття, інституційні засади, взаємодія та основи координації діяльності (2 год.). Сутність багаторівневого врядування та багаторівневого управління, глобальне врядування, європейське врядування. Ідеальні типи багаторівневого управління. Інституційні засади багаторівневого врядування та багаторівневого управління. Рівні публічного управління: центральний, регіональний, місцевий.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Визначення поняття «врядування». 2. Визначення поняття «багаторівневе врядування». 3. На чому ґрунтується врядування? 4. Поняття «європейське врядування». 5. Поняття «глобальне врядування». 6. Різні теоретичні підходи до трактування поняття багаторівневого управління. 7. Основні постулати концепції багаторівневого управління. 8. Показники, якими вимірюється якість врядування. 9. Наслідки «поганого врядування». 10. Мережеве багаторівневе врядування. 11. Взаємопов'язані виміри, в яких можна представити врядування. 12. Багаторівневе європейське управління. 13. Європейський громадський простір. 14. Принципи реформи європейського врядування. 15. Особливості інституційної моделі врядування в ЄС. 16. Основні тенденції розвитку багаторівневого управління на регіональному рівні. 17. Проблеми, які були вирішені завдяки впровадженню

багаторівневого управління регіональним розвитком. 18. Рівні, які зв'язуються багаторівневим управлінням. 19. Хартія багаторівневого управління. 20. Ідеальні типи багаторівневого управління. 21. Специфіка вертикальної і горизонтальної взаємодії у моделях багаторівневого регіонального врядування та багаторівневого регіонального управління. 22. Умови для становлення багаторівневого регіонального врядування. 23. Передумови ефективного багаторівневого регіонального управління. 24. Умови для становлення багаторівневого регіонального врядування в Україні.

Лекція 3. Концептуальні ідеї, наукові підходи, школи та сучасні теорії управління суспільством і державою (2 год.). Джерела виникнення та етапи становлення адміністративної науки: світові наукові школи управління. Державно-управлінська проблематика в українській політичній і філософській думці. Сучасні теорії і концепції публічного управління, їх переосмислення з урахуванням визначених пріоритетів розвитку держави.

Практичне заняття 3 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Концепція раціональної бюрократії М. Вебера. 2. Сім шкіл управлінської думки, що сформувалися впродовж усієї історії. 3. Школа наукового управління. 4. Адміністративна або класична школа. 5. Принципи побудови формальної організації. 6. «Школа людських відносин» або неокласична школа. 7. Біхевіористична школа. 8. Емпірична школа. 9. Школа «гнучких» (соціальних) систем. 10. Нова школа. 11. Етапи розвитку управлінської думки. 12. Конституція Пилипа Орлика. 13. Конституційний проєкт М. Грушевського. 14. Конституція УНР. 15. Період директорії. 16. Проєктом С. Дністряньського. 17. New public Management (Новий державний менеджмент). 18. Основні елементи, що складають план побудови нової моделі управління. 19. Мета нового публічного адміністрування. 20. Нова інституціональна теорія. 21. Концепція політичних (соціальних) мереж. 22. Поняття «політичні мережі». 23. Концепції демократичного врядування. 24. Характеристики державного управління і місцевого самоврядування відповідно до концепції демократичного врядування. 25. Синергетика. 26. Neo-Weberian State (NWS – нововеберівська держава або ж держава у відповідності до оновленого вчення М. Вебера). 26. Digital-Era Governance (врядування інформаційної (цифрової) ери). 27. Термін «спроможність держави». 28. Концепція «спроможності держави».

Лекція 4. Закономірності та принципи публічного управління, їх систематизація і особливості застосування (2 год.). Поняття «закономірності», «принципи», «універсальні принципи» і «принципи публічного управління». Класифікація принципів публічного управління і особливості їх застосування. Принципи демократичного врядування. Практика врахування закономірностей і застосування принципів у процесі розбудови сучасної системи публічної влади і управління в Україні.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Визначення поняття «Закономірності

(закони) публічного управління». 2. Основні закони управління. 3. Єдність (чи цілісність) системи управління. 4. Пропорційність суб'єкта і об'єкта управління. 5. Поєднання централізації та децентралізації. 6. Співвідношення керуючої та керованої підсистем. 7. Закономірності цілеутворення. 8. Закономірності, що проявляються у публічному управлінні. 9. Закономірність цілісності системи. 10. Закономірність ієрархічності. 11. Закономірність ефективності управлінських рішень та дій. 12. Принципи державного управління. 13. Систематизація принципів публічного управління. 14. Принципи здійснення управлінської діяльності. 15. Універсальні принципи управління. 16. Соціально-ціннісні принципи. 17. Принцип гуманізму. 18. Принцип законності. 19. Принцип відкритості і прозорості. 20. Соціально-функціональні принципи. 21. Принцип системності. 22. Принцип науковості (наукової обґрунтованості). 23. Принцип об'єктивності. 24. Організаційно-технологічні (структурні) принципи. 25. Структурно-цільові принципи. 26. Структурно-функціональні принципи. 27. Організаційно-технологічних (структурних) принципів публічного управління. 28. Спеціалізовані або ж часткові принципи публічного управління. 29. Принципи «ефективного врядування». 30. Принципи ефективного демократичного управління на місцевому рівні. 31. Загальні етичні принципи, які відносяться і до демократичного врядування. 32. Власні методологічні принципи, на які спирається вітчизняна система державного управління. 33. Базові принципи європейського управління. 34. Ключові орієнтири у пошуку оптимальної моделі етичних принципів демократичного врядування. 35. Особливість етичних принципів демократичного врядування. 36. Принцип зворотного зв'язку. 37. Принцип казуальності. 38. Принципи комплексності й системності. 39. Принцип гласності. 40. Способи забезпечення доступу громадськості до інформації державного значення у сучасних демократичних державах. 41. Принцип прозорості. 42. Принцип підзвітності та відповідальності центральних органів виконавчої влади. 43. Принцип персональної відповідальності посадових осіб. 44. Особливість застосування принципів державного управління.

Змістовий модуль II «Системний підхід у публічному управлінні: від теорії до практики»

Лекція 5. Загальна характеристика системи публічного управління (2 год.). Системний підхід в публічному управлінні. Система публічного управління: сутність та складові. Суб'єкти та об'єкти публічного управління. Взаємозв'язки в системі публічного управління: роль та класифікація.

Практичне заняття 5 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Цілями загальної теорії систем за Л. фон Берталанфі. 2. Поняття «система». 3. Рівні організації системи. 4. Системно-синергетичний підхід. 5. Інструментальний арсенал синергетики. 6. Поняття «соціальна система». 7. Діяльнісний підхід до системи публічного управління. 8. Поняття «система публічного управління». 9. Складові системи публічного управління. 10. Цільовий компонент системи державного управління. 11.

Суб'єкти публічного управління. 12. Ознаки суб'єкта публічного управління. 13. Недоліки керуючої підсистеми системи публічного управління. 14. Сучасний стан вітчизняної системи публічного управління. 15. Об'єкт публічного управління. 16. Що визначає траєкторію інституційних змін? 17. Інститути громадянського суспільства. 18. Взаємозв'язки в системі публічного управління. 19. Види організаційних зв'язків. 20. Субординаційні зв'язки в організації системи публічного управління. 21. Реординаційні відносини. 22. Поняття «публічні реординаційні відносини». 23. Координація в публічному управлінні. 24. Вертикальна координація. 25. Горизонтальна координація. 26. Класифікація засобів координації. 27. Координаційні зв'язки. 28. Управлінські відносини координаційного та реординаційного виду. 29. Ключові характеристики багаторівневої ієрархічної структури. 30. Ієрархія управління. 31. Поняття «гетерархія» та «ієрархія». 32. Проблеми у сучасній системі публічного управління.

Лекція 6. Цілі та функції публічного управління. Організаційно-функціональна структура (2 год.). Визначення цілей в публічному управлінні, їх ієрархія та «дерево цілей». Функції публічного управління: поняття і класифікація. Організаційно-функціональна структура публічного управління і принципи її формування. Функціональний підхід до розбудови системи органів виконавчої влади сучасної України.

Практичне заняття 6 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Цілевизначення. 2. Досягнення об'єктивної практичної цілеспрямованості публічного управління. 3. Формула Огюста Конта. 4. Групи цілей публічного управління за джерелом виникнення та за змістом. 5. «Дерево» цілей публічного управління. 6. Вимоги до цілей публічного управління. 7. Ресурсний підхід. 8. Ресурси як управлінська категорія. 9. Функції державного управління. 10. Предмет функції державного управління. 11. Функції державного управління і управлінські функції державних органів. 12. Місія державного органу. 13. Функція державного органу. 14. Юридичне оформлення управлінських функцій державних органів. 15. Внутрішні і зовнішні функції. 16. Загальні і спеціальні функції. 17. Функція надання державних послуг. 18. Державні та муніципальні послуги. 19. Адміністративна послуга. 20. Методи державного управління. 21. Загальні методи державного управління. 22. Спеціальні методи державного управління. 23. Адміністративні методи. 24. Соціально-політичні методи. 25. Економічні методи. 26. Морально-етичні методи. 27. Засоби державного управління. 28. Організаційна структура державного управління. 29. Принцип Г. Чандлера. 30. Типи організаційних структур управління. 31. Функціональна структура державного управління. 32. Організаційно-функціональна структура державного управління. 33. Органи виконавчої влади. 34. Державний устрій. 35. Консультативно-дорадчі і координаційні органи. 35. вимоги до функціональної структури при побудові організаційно-функціональної структури державного управління. 36. Принципи, що мають особливе значення при побудові організаційно-функціональної структури державного управління. 37. Децентралізація державного управління.

38. Принцип субсидіарності. 39. Поняття «функціональне обстеження». 40. Типи функціонального обстеження. 41. Класифікація функцій державних управлінських структур.

Лекція 7. Держава як суб'єкт управління суспільними процесами (2 год.). Світові тенденції еволюціонування держави як суб'єкта управління суспільними процесами. Традиційна, раціональна і сервісна (маркетингова) моделі публічного управління. Публічні послуги.

Практичне заняття 7 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Поняття «держава». 2. Держава – як суб'єкт управління суспільним розвитком. 3. Теорії походження держави. 4. Ознаки держави, як єдиної політичної організації. 5. Функції держави. 6. Суспільне призначення публічного управління. 7. П'ять основних етапів еволюції держави. 8. Соціальна держава. 9. Ідея раціональної бюрократії М. Вебера. 10. Принципи сучасної системи бюрократії. 11. Модель публічного менеджменту. 12. Модель «нового публічного менеджменту». 13. Сервісна модель публічного управління. 14. Концепція сервісної держави. 15. Принципи сервісної моделі державності. 16. Чотири фундаментальні стратегії у сучасному процесі формування сервісної держави. 17. Поняття «сервісна держава». 18. Поняття «соціальні послуги». 19. Поняття «публічні послуги». 20. Поняття «Державні послуги». 21. Поняття «Муніципальні послуги». 22. Ознаки публічних послуг. 23. Види (типи) публічних послуг. 24. Суб'єкти надання публічних послуг. 25. Ознаки публічних послуг. 26. Адміністративна послуга. 27. Ознаки належності послуги до групи адміністративних.

Лекція 8. Суб'єкти державного управління (2 год.). Інститут президентства України. Верховна Рада України. Кабінет Міністрів України. Центральні органи державної виконавчої влади в Україні. Суб'єкти управління місцевим розвитком. Завдання та функції органів місцевого самоврядування. Судова система у правовому забезпеченні державного управління. Державна служба як суб'єкт державного управління. Політичні партії та громадські організації як суб'єкти державного управління. Лідерство у державному управлінні.

Практичне заняття 8 (2 год.)

Питання для опрацювання: 1. Сутність та основні різновиди управлінських технологій. 2. Технології менеджменту в державному управлінні. 3. Функції мотивації в державному управлінні. 4. Функція контролю в державному управлінні. 5. Технології прийняття управлінських рішень у державному управлінні. 6. Контролінг у державному управлінні. 7. Сутність управління ризиками. 8. Основні риси антикризового управління. 9. Моніторинг як технологія державного управління. 10. Види моніторингу. 11. Консалтинг у державному управлінні. 12. Що Ви вкладаєте в зміст управлінських технологій державного управління? 13. Які основні вихідні положення розроблення державних, галузевих, регіональних, територіальних цільових програм? 14. Назвіть основні різновиди цілісних управлінських технологій за ознаками їх

класифікації. 15. Від чого залежить ефективність управлінських рішень і дій? 16. Охарактеризуйте роль керівника в процесі прийняття рішень. 17. Що таке консалтинг та консалтингова діяльність? 18. Хто є основними виробниками консалтингового продукту? 19. Сформулюйте визначення лідерству. 20. Які теорії існують для пояснення феномену лідерства? 21. Які форми поведінки може використати лідер? 22. Які форми поведінки може використати лідер? 23. Наведіть визначення контролінгу. 24. Що слід робити, щоб виховати в собі риси лідера? 25. Дайте визначення управлінню ризиками. 26. Укажіть найпоширеніші стратегії управління ризиками.

Лекція 9. Місцеве самоврядування та процеси децентралізації (2 год.).

Правові засади становлення місцевого самоврядування в Україні та реформа децентралізації. Еволюція правових засад розвитку місцевого самоврядування в Україні. Відповідність розвитку місцевого самоврядування. Реформа місцевого самоврядування – процеси децентралізації в Україні Європейській хартії місцевого самоврядування. Проблематика процесу створення об'єднаних територіальних громад. Сучасні тенденції контролінгу в системі органів державної виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Практичне заняття 8 (2 год.)

Питання для опрацювання: 1. Ознаки за якими місцеве самоврядування відрізняється від державної влади. 2. Поняття «місцеве самоврядування». 3. Етапи розвитку місцевого самоврядування. 3. Сучасна модель місцевого самоврядування, як елемент демократичного конституційного ладу держави. 4. Основні принципи місцевого самоврядування. 5. Територіальні громади. 6. Місцевий референдум. 7. Система місцевого самоврядування. 8. Місцеві ініціативи. 9. Ради - представницькі органи місцевого самоврядування. 10. Сільський, селищний, міський голова. 11. Форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. 12. Організаційно-правова, матеріальна і фінансова основи місцевого самоврядування. 13. Статут територіальної громади села, селища, міста. 14. Символіка територіальних громад сіл, селищ, міст, районів і областей. 15. Законодавство про місцеве самоврядування. 16. Загальна компетенція сільських, селищних, міських рад. 17. Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад. 18. Повноваження у сфері соціально-економічного і культурного розвитку, планування та обліку. 19. Повноваження в галузі бюджету, фінансів і цін. 20. Повноваження в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку. 21. Повноваження у сфері соціального захисту населення. 22. Повноваження в галузі оборонної роботи. 23. Повноваження сільського, селищного, міського голови. 24. Право комунальної власності. 25. Гарантії місцевого самоврядування, його органів та посадових осіб. 26. Підзвітність і підконтрольність місцевих державних адміністрацій районним, обласним радам. 27. Обов'язковість актів і законних вимог органів та посадових осіб місцевого самоврядування. 28. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Лекція 10. Електронне врядування в системі публічного адміністрування (2 год.). Перспективи електронного врядування в Україні. Електронних документообіг в органах публічної влади. Діяльність НАЗК та електронне декларування як напрям антикорупційної політики держави. Становлення інституту електронної петиції, як форми прямої демократії. Вебсайт «Он-лайн будинок Юстиції». Е-сервіси Міністерства соціальної політики України. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України: дані страхувальника з Єдиного реєстру страхувальників, дані з реєстру застрахованих осіб, електронна пенсійна справа, пенсійний калькулятор.

Практичне заняття 10 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Національна програма інформатизації. 2. Правовий режим Дія Сіті. 3. Реєстр Дія Сіті. 4. Засади самоврядування резидентів Дія Сіті. 5. Форми та завдання самоврядування резидентів Дія Сіті. 6. Працівники та гіг-спеціалісти резидента дія сіті. 7. Гіг-контракт. 8. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування гіг-спеціаліста. 9. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням гіг-контракту. 10. Виконавчий орган резидента Дія Сіті. 11. Законодавство про електронні документи та електронний документообіг. 12. Електронний документ. 13. Електронний підпис та електронна печатка. 14. Права та обов'язки суб'єктів електронного документообігу. 15. Обіг електронних документів, що містять інформацію з обмеженим доступом.

Лекція 11. Публічне управління та регулювання окремих секторів економіки: загальні підходи. Особливості публічного управління в особливих умовах (2 год.). Соціальний механізм публічного управління в демократичному суспільстві. Суспільні виклики і особливості регулюючого впливу держави на процеси соціально-економічного розвитку. Публічне управління в окремих секторах економіки та сферах життєдіяльності суспільства: загальні підходи. Особливості публічного управління складовими публічної сфери в особливих умовах.

Практичне заняття 11 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Соціальний механізм публічного управління. 2. Ефективна модель взаємодії громадськості з органами публічного управління. 3. Мета організацій громадянського суспільства на макрорівні. 4. Функції організацій громадянського суспільства, що здійснюються на місцевому рівні. 5. Державне регулювання економіки. 6. Сутність механізму державного регулювання. 7. Об'єктивні причини необхідності державного регулювання економіки в умовах сьогодення. 8. Які питання становлять основний зміст державного регулювання економіки? 9. Мета державного регулювання економіки. 10. Державна економічна політика. 11. Основні напрями, за якими здійснюється адміністративно-правове регулювання відносин у сфері економіки. 12. Публічне управління економікою. 13. Принципи управління в окремих секторах економіки. 14. Основні форми реалізації державою економічної політики. 15. Економічна стратегія. Економічна тактика. 16. Основні форми державного планування господарської діяльності. 17. Основні напрями

економічної політики, що визначаються державою. 18. Сутність публічного управління складовими публічної сфери в особливих умовах.

Змістовий модуль III «Практика публічного управління та багаторівневого врядування»

Лекція 12. Механізми державного управління та їх роль у забезпеченні ефективності публічно-управлінського впливу (2 год.). Державні механізми, механізми державного управління та механізми державного регулювання: співвідношення понять. Механізм державного управління: структура і основні складові. Політичний та інституційний механізми державного управління: узгодження інтересів. Правовий, організаційний та економічний механізми забезпечення ефективності публічного управління.

Практичне заняття 12 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Структурні елементи державного апарату. 2. Поняття «механізм держави». 3. Ознаки механізму держави. 4. Поняття «механізм управління». 5. Поняття «механізм державного управління». 6. Основні підходи до визначення поняття «механізм». 7. Складові структури механізму державного управління. 8. У чому проявляється взаємозв'язок організаційної і нормативно-правової складової? 9. Економічна складова в структурі механізму управління. 10. Морфологічний опис механізмів державного управління в контексті забезпечення ефективності діяльності органів влади. 11. Функціональний опис механізмів державного управління в контексті забезпечення ефективності діяльності органів влади. 12. Інформаційний опис механізму державного управління. 13. Два виміри механізмів державного управління. 14. Інформаційний структурний компонент будь-якого механізму управління. 15. Поняття «політичні механізми». 16. Інституційний механізм. 17. Структурування інститутів на формальні та неформальні. 18. Правове регулювання. 19. Механізм правового регулювання. 20. Правовий механізм державного управління. 21. Функції і структура управління. 22. Організаційний механізм державного управління. 23. Ефективність структури управління. 24. Оцінка ефективності організаційного механізму. 25. Основні елементи економічного механізму. 26. Механізм державного регулювання. 27. Комплексний механізм державного управління. 28. Ефективність функціонування органів виконавчої влади та місцевого самоврядування. 29. Реальна ефективність механізму державного управління.

Лекція 13. Публічно-управлінська діяльність, технології та стиль (2 год.). Публічно-управлінська діяльність і її основні форми. Управлінський процес і технологія публічно-управлінської діяльності. Взаємозв'язок ідеології, технології і стилю в публічному управлінні.

Практичне заняття 13 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Поняття «управлінська діяльність». 2. Характеристики публічно-управлінської діяльності. 3. Форми управлінської діяльності. 4. Форми державного управління. 5. Форми публічно-управлінської діяльності.

діяльності. 6. Форми державно-управлінської діяльності. 7. Програмно-цільові публічно-управлінські рішення. 8. Ієрархія актів управління. 9. Нормотворча діяльність органів державного управління. 10. Методи управлінської діяльності. 11. Методи функціонування органів державної влади і місцевого самоврядування. 12. Методи забезпечення реалізації цілей і функцій державного управління. 13. Управлінський процес. 14. Елементи державно-управлінського процесу. 15. Процес публічного управління. 16. Ефективність процесу публічного управління. 17. Стадії публічно-управлінської діяльності. 18. Оцінка і аналіз управлінської ситуації. 19. Обговорення і прийняття правових актів. 20. Соціальні технології. 21. Управлінські технології. 22. Технології цільового управління. 23. Технології процесного управління. 24. Технологія антикризового управління. 25. Публічно-управлінська технологія. 26. Технології центрального, регіонального і місцевого управління. 27. Види управлінських технологій. 28. Стилю публічного управління. 29. Загальний стиль публічного управління. 30. Індивідуальний стиль публічного управління. 31. Класифікація стилів публічного управління. 32. Демократичний стиль публічного управління. 33. Патології в стилі публічного управління. 34. Структурно-процесуальні принципи. 35. Управлінська аксіологія. 36. Рівні взаємозв'язку ідеології, технології та стилю у впровадженні адміністративної реформи.

Лекція 14. Результативність і ефективність публічного управління. Модель багаторівневого управління регіональним розвитком (2 год.). Результативність і ефективність публічного управління. Оцінювання результативності та ефективності публічного управління: критерії і показники. Методика і технологія оцінювання результативності та ефективності публічно-управлінської діяльності. Критерії оптимальності реформування системи публічного управління в ключі становлення моделі багаторівневого управління. Вимоги до компонентів моделі публічного управління в процесі імплементації ключових аспектів багаторівневого врядування. Сутність та складові моделі багаторівневого управління регіональним розвитком.

Практичне заняття 14 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Ефективне публічне управління. 2. Соціальний ефект. 3. Соціальна ефективність. 4. Економічна ефективність суб'єктів управління. 5. Відмінність між ефективністю і результативністю. 6. Ефективність як індикатор розвитку. 7. Характеристики для категорії «ефективність» у системі публічного управління. 8. Оцінювання ефективності діяльності органів публічної влади. 9. Критерії та показники оцінювання ефективності діяльності органів публічної влади. 10. Загальноприйняті критерії загальної соціальної ефективності. 11. Основні критерії (ознаки), за якими слід здійснювати оцінювання. 12. Критерії ефективності діяльності окремого органу публічного управління і посадових осіб (конкретної соціальної ефективності). 13. Критерії результативності та ефективності діяльності органів публічної влади. 14. Результативні показники, що характеризують виконання бюджетних програм. 15. Види результатів управлінської діяльності. 16. Універсальний показник ефективності. 17. Система оцінювання ефективності. 18.

Загальноприйнята модель оцінки. 19. Відмінність між оцінкою ефективності діяльності органів влади та ефективністю оцінки персоналу. 20. Складові оцінювання. 21. Принципові відмінності управління в публічному секторі. 22. Методологічні принципи оцінювання. 23. Методологічне підґрунтя проведення оцінювання в публічному управлінні. 24. Модель оцінювання публічних організацій з точки зору інструментів. 25. Проблема оцінювання ефективності та результативності діяльності органів публічної влади. 26. Основні елементи інституціональної системи, як складової цієї моделі на регіональному рівні. 27. Вимоги до цілепокладання в системі публічного управління. 28. Напрями удосконалення управлінських технологій публічного управління. 29. Ключові характеристики відбору та реалізації технологій управління. 30. Які існують критерії для здійснення перетворень в системі публічного управління? 31. Чому гнучкість та адаптивність є важливими характеристиками суб'єкта управління у сучасних умовах? 32. В чому полягає сутність поетапного реформування? 33. Наведіть аргументи на користь поступового та радикального переформатування системи публічного управління? 34. Назвіть ключові складові моделі багаторівневого управління регіональним розвитком. 35. В чому відмінність європейського концепту багаторівневого управління від вітчизняних реалій? 36. Чому в сучасних умовах надважливу роль відіграє участь громадськості? 37. Які типи взаємозв'язків в системі багаторівневого управління є ключовими? 38. Охарактеризуйте співвідношення субординації, координації та реординації у вітчизняній системі публічного управління. Який тип взаємозв'язків, на Ваш погляд має стати пріоритетним у ході реформування?

Змістовий модуль IV «Об'єктивні передумови подальших реформ публічного управління в Україні»

Лекція 15. Розвиток публічного управління в Україні в умовах глобалізації та європейської інтеграції. Вплив глобалізаційних процесів на становлення належного врядування в Україні (2 год.). Актуальні тренди публічного управління: Україна та світ. Особливості інституційної організації публічного управління України в умовах євроінтеграції. Методи, механізми, інструменти та технології публічного управління й адміністрування в сучасних умовах. Вплив євроінтеграційних процесів на соціальну політику держави. Протиріччя нормативно-правового супроводу процесу реформ в Україні. Політична культура в умовах глобалізаційних викликів. Глобальна інтеграція як нова форма суспільного розвитку. Глобалізаційні тренди і загрози та виклики європейської інтеграції. Філософсько - методологічний аналіз становлення ідеї європейської інтеграції. «Розширення проти інтеграції» як засіб здійснення глобальної інтеграції.

Практичне заняття 15 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Четверта індустріальна революція. 2. Головна мета будь-яких реформ. 3. Конкурентоздатність держав у сучасному світі. 4. Форми громадського управління. 5. Проаналізуйте практико-технологічну спрямованість гуманітарного знання у сфері державного

управління. 6. Сучасні тренди вдосконалення публічного управління. 7. Вплив глобалізації на суспільні відносини в Україні. 8. Біла книга як документ державної політики. 9. Інститути громадянського суспільства. 10. Європейський адміністративний простір. 12. Вплив процесів глобалізації на діяльність органів влади різних рівнів. 13. Характерні ознаки діяльності місцевих органів публічного управління в Україні. 14. Класифікації сучасних механізмів публічного управління. 15. Технологія публічного управління. Специфіка технології публічного управління. 16. Що слід запровадити для ефективного використання механізмів, методів і технологій публічного управління в Україні? 17. Особливість інституційного механізму публічного управління. 18. Основні вимоги до організаційної структури управління. 19. Основні форми реалізації державою економічної політики. 20. Функції, що виконує публічне управління в сфері економіки. 21. Публічне управління соціальною сферою як механізм реалізації цілей соціальної політики. 22. Класифікація інструментів політики. 23. Специфіка і особливості мотиваційного механізму публічного управління. 24. Загальна характеристика Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. 25. Індекс сприйняття корупції. 26. Політична корупція. 27. Процес формування політичної культури особистості. 28. Риси, притаманні глобалізації XXI ст. 29. Міжнародні інститути, міжурядові організації. 30. Неурядові організації і транснаціональні корпорації. 31. Міжнародні фінансові інститути. 32. Глобальне врядування. 33. Ризики глобальної інтеграції. 34. Глобальна кооперація. 35. Типи процесів глобальної інтеграції. 36. Сутність та специфіку європейської моделі цивілізаційного розвитку. 37. Розширення та інтеграція як самостійні категорії. 38. Критерії за дотримання яких має здійснюватись “розширення проти інтеграції” як засіб глобальної інтеграції.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми. Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2

тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання:

1. Місце держави серед інших інститутів суспільного управління.
2. Особливості інституційної моделі врядування в ЄС
3. Менше управління, а більше врядування.
4. Один з головних трендів сучасного публічного управління – зростання участі громадян у прийнятті управлінських рішень.
5. Краудсорсинг як форма взаємодії громадянського суспільства та влади.
6. Формування нової управлінської еліти – меритократії.
7. Глобальні процеси сучасності та їх наслідки для країн, які трансформуються, до яких належить й Україна
8. Одним із найбільш відчутних впливів глобалізації на систему публічного управління в Україні є широке застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
9. Біла книга європейського управління.
10. Головні складові якості управління за методологією Світового банку.
11. Сучасна соціальна політика України.
12. Концепція «спроможності держави».
13. Етичні принципи демократичного врядування.
14. Здійснення публічного управління в особливих умовах.
15. Важливість соціального механізму публічного управління на сучасному етапі.
16. Зв'язки з громадськістю – важлива функція органів публічної влади.
17. Роль громадянського суспільства у зростанні ефективності публічного управління.
18. Соціальна ефективність публічного управління.
19. Результативність публічного управління.
20. Модель «Внесок – продукт» та можливості її використання на практиці для проведення аналізу діяльності органів публічної влади.
21. Зовнішній контроль у системі державного управління.
22. Контроль як функція державного управління.
23. Новий державний менеджмент та напрями його застосування в державному управлінні.
24. Професійна честь і гідність як складові професійної етики державного службовця.
25. Доступ до публічної інформації як важлива складова взаємодії влади і громадськості.

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	27	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	18	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	15	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Критерії оцінювання презентації (відповідність роботи за обсягом, формою, якістю змісту і демонстрації матеріалу).

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу, електронні ресурси, у тому числі й освітній сайт Університету.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітньої компоненти мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість за навчальним	Норми часу
------------	---------------------------------	-------------------------	------------

		планом	
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	30 год.	7,5
підготовка до практичних занять	0,5 год на 2 год практичного заняття	30 год.	7,5
підготовка контрольної роботи	6 год	1	6
підготовка до іспиту	30 год	1	30

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); презентації результатів виконання завдань та досліджень; та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;

- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;

- ступінь сформованості вміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;

- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;

- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання	Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Змістові модулі			

1	2	3	4			
12	20	12	6	30	20	100

Шкала оцінювання для залікових/екзаменаційних вимог за національною системою та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Роз'яснення щодо оцінювання якості та повноти засвоєння теоретичного та/абопрактичного матеріалу представлено у наступній таблиці.

Шкала оцінювання якості знань, умінь, навичок, що засвоєні студентом при проходженні курсу

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100
ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	82-89
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	60-73
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-59

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Питання підсумкового контролю

1. Теорія публічного управління в системі гуманітарних, правових, управлінських та соціальних і поведінкових наук.

2. Поняття і специфіка публічного управління як різновиду соціального управління.

3. Дайте визначення понять «державне управління», «публічне управління» і «соціальне управління».

4. Вкажіть сутнісні риси публічного управління.

5. У чому полягає специфіка і відповідно потенціал публічного управління?

6. Розкрийте витоки сучасної науки публічного управління.

7. Система публічного управління. Суб'єкт і об'єкт публічного управління.

8. Охарактеризуйте основні категорії публічного управління та вкажіть їх характерні особливості.

9. Охарактеризуйте сутнісні властивості об'єктів публічного управління.

10. Вкажіть основні завдання освітньої галузі «Публічне управління та адміністрування».

11. На яких принципах функціонує освітня галузь «Публічне управління та адміністрування»?

12. Назвіть основні категорії теорії публічного управління.

13. Дайте визначення об'єкта і предмета науки публічного управління та адміністрування.

14. Охарактеризуйте функції науки публічного управління.

15. Яку роль відіграє освітня галузь «Публічне управління та адміністрування» у формуванні національних управлінських кадрів? Сформулюйте її основні завдання.

16. Дайте визначення понять «багаторівневе врядування» та «багаторівневе управління», «глобальне врядування», «європейське врядування» та вкажіть на відмінності у їх розумінні.

17. Якими показниками вимірюється якість врядування?

18. Якими є наслідки «поганого врядування» для розвитку країни?

19. Як слід розглядати рівні, які зв'язуються багаторівневим управлінням?

20. Охарактеризуйте рівні та взаємодії багаторівневого європейського управління.

21. Охарактеризуйте рівні та взаємодії багаторівневого врядування.

22. Вкажіть які принципи є базовими для реформи європейського

врядування

23. Охарактеризуйте інституційні засади багаторівневого врядування та багаторівневого управління в ЄС.

24. Вкажіть ознаки багаторівневого європейського управління

25. В чому полягають особливості інституційної моделі врядування в ЄС?

26. Визначте відмінності між механізмами взаємодії багаторівневого регіонального управління та багаторівневого регіонального врядування

27. Що є спільною ключовою ознакою багаторівневого управління та багаторівневого врядування

28. Що впливає на формування концептуальних засад багаторівневого управління регіональним розвитком в Україні?

29. Визначте основні тенденції розвитку багаторівневого управління на регіональному рівні

30. Вкажіть умови для становлення багаторівневого регіонального врядування в Україні

31. Європейське врядування та Українські перспективи.

32. Джерела виникнення та етапи становлення адміністративної науки

33. Витоки вітчизняної суспільно-політичної і управлінської думки

34. В чому полягає сутність концепції раціональної бюрократії М. Вебера

35. Назвіть сучасні теорії і концепції державного (публічного) управління.

36. Охарактеризуйте коротко (за основними здобутками) кожен із шкіл управління.

37. Чому, на Вашу думку, здобутки нової інституціональної теорії заслуговують на вивчення та застосування в сучасних умовах управління?

38. Дайте порівняльну характеристику новому державному менеджменту та концепції політичних мереж.

39. Розкрийте сутність концепції демократичного врядування і перспективи її впровадження.

40. Як співвідносяться поняття «державне управління» і «демократичне врядування»?

41. Які характеристики мають бути притаманні державному управлінню відповідно до концепції демократичного врядування?

42. На яких засадах ґрунтується концепція «спроможності держави»?

43. Які виміри/вектори/напрями концепції «спроможності держави» притаманні Україні на сучасному етапі розвитку?

44. Як співвідносяться поняття «закони» та «закономірності публічного управління». Вкажіть на суттєві відмінності між ними.

45. Охарактеризуйте основні закони управління.

46. В чому полягають відмінності між закономірностями та тенденціями?

47. Які закономірності проявляються у публічному управлінні?

48. Як взаємопов'язані між собою закони, закономірності та принципи публічного управління?

49. Чи існують загальноприйняті підходи та правила стосовно систематизації принципів управління соціальними системами, зокрема принципів публічного управління?

50. Вкажіть відмінності між принципами здійснення управлінської діяльності та універсальними принципами управління.

51. Дайте характеристику призначення загальних, організаційно-технологічних та спеціалізованих принципів.

52. На основі яких принципів здійснюється організаційно-розпорядча і адміністративно-виконавча діяльність?

53. Охарактеризуйте етичні принципи демократичного врядування.

54. Якими є принципи ефективного врядування та принципи ефективного демократичного управління на місцевому рівні?

55. В чому пролягає особливість застосування принципів публічного управління?

56. В чому полягає сутність системного підходу в публічному управлінні?

57. За якими ознаками систему публічного управління можна віднести до соціальних систем?

58. Визначте місце і значення системно-синергетичного підходу в методологічному арсеналі науки державного управління.

59. Яким, на Вашу думку, має бути співвідношення ієрархії та гетерархії у вітчизняній системі публічного управління?

60. Розкрийте зміст і співвідношення понять: «організаційна структура державного управління»; «функціональна структура державного управління»; «організаційно-функціональна структура державного управління».

61. Наведіть приклади загальних, спеціальних і допоміжних функцій державного управління.

62. Надайте характеристику субординаційних, координаційних і реординаційних зв'язків між структурними елементами суб'єкта державного управління.

63. Назвіть групи і підгрупи принципів, якими насамперед належить керуватися при формуванні організаційно-функціональної структури державного управління.

64. В чому полягає сутність функціонального обстеження органів виконавчої влади? Які типи функціональних обстежень Ви знаєте?

65. В чому полягає суспільна роль держави?

66. Прослідкуйте еволюцію підходів до визначення поняття «держава».

67. В чому полягає сутність раціональної моделі державного управління?

68. Які зміни відбуваються у країнах з переходом до сервісної моделі публічного управління?

69. Розкрийте сутність понять «публічні послуги» та «адміністративні послуги». Наведіть приклади.

70. Які види публічних послуг Вам відомі? Наведіть приклади послуг кожної групи.

71. Дайте визначення поняття «соціальний механізм публічного управління»? Визначте ступінь важливості його на сучасному етапі.

72. Стратифікуйте сфери життя суспільства за пріоритетністю для сучасної держави. Обґрунтуйте власну позицію.

73. Які існують критерії для визначення ефективності державного

управління та державного регулювання економіки?

74. В чому полягає роль громадянського суспільства у зростанні ефективності публічного управління?

75. Державне регулювання чи управління економікою? В чому відмінність та яке поняття є доречнішим? Чому?

76. Пріоритетні сфери державного регулювання та державної економічної політики.

77. Розкрийте суть публічного управління у сфері економіки, соціальною та культурною сферами.

78. Розкрийте сутність та специфіку публічного управління в особливих умовах. Які особливі умови нині наявні в Україні?

79. Що є основою структурних перетворень державного управління в особливих ситуаціях?

80. Розкрийте сутність та співвідношення понять «апарат держави», «механізм держави», «механізм державного управління».

81. Якими є механізми державного регулювання, їх застосування у практичній діяльності?

82. В чому полягають основні відмінності між механізмами державного управління та механізмами державного регулювання?

83. Назвіть основні складові механізму державного управління? Які особливості його функціонування обумовлені суспільною спрямованістю?

84. Які різновиди механізмів державного управління Ви знаєте?

85. Охарактеризуйте інституційні механізми та наведіть приклади їх застосування на сучасному етапі практики державотворення.

86. В чому полягають основні особливості комплексного механізму державного управління?

87. Публічно-управлінська діяльність: сутнісні риси.

88. Вкажіть основні форми публічно-управлінської діяльності і визначте до чого зводиться застосування кожної з них.

89. Охарактеризуйте методи управлінської діяльності та вкажіть на особливості їх застосування.

90. Дайте визначення процесу публічного управління.

91. Охарактеризуйте стадії публічно-управлінської діяльності.

92. В чому полягає відмінність між поняттями: технологія, соціальна технологія та управлінська технологія.

93. Які види управлінських технологій Ви знаєте?

94. Стиль державного управління: поняття і класифікація.

95. Дайте визначення загального та індивідуального стилів державного управління і розкрийте їх взаємозв'язок.

96. Феномен глобалізації.

97. Критерії інституційного розвитку публічного управління в ЄС.

98. Інституційний механізм публічного управління.

99. Організаційна структура управління.

100. Фінансово-економічний механізм публічного управління.

101. Соціальний механізм формування та реалізації публічного

102. Політичний механізм публічного управління.
103. Інформаційний механізм публічного управління
104. Мотиваційний механізм публічного управління
105. Технологія оцінювання результативності та ефективності публічно-управлінської діяльності
106. Інституційні стандарти регулювання публічного управління
107. Інституційна основа публічного регулювання
108. Інституційні прогалини в нормативно-правовому забезпеченні адміністративно-територіальної реформи

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підручники:

Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с.

Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с

Державна політика : підручник / Ковбасюк Ю. В. та ін. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

Коллективний підручник «Глобалізаційні виклики сучасності» / авт. кол.: Л. Комаха, І. Алексєнко, В. Гура, Г. Ситник, Н. Клименко, Є. Таран та ін.; за заг. ред. Л. Комахи. - К.: ВПЦ «Київський університет», 2022.- 350 с.

«Елітознавство»: підручник / кол. авт.; за ред. В. А. Гошовської, Л. Г. Комахи. 2-е видання, перероблене та доповнене. Київ: Вид-во «Центр учбової літератури», 2022.- 220 с.

Навчальні посібники:

Інституціональне забезпечення публічної влади: навчальний посібник/авт.кол. : Н. М. Корчак, Л. В. Гонюкова, Б. В. Бернадський та ін. ; за заг. ред. Н.М. Корчак, Л. В. Гонюкової. - К. : ВПЦ "Київський університет", 2022.– 304 с.

Державний механізм антикризового управління соціально економічними процесами на засадах проєктного підходу: навч. посібник / За заг. ред. Т. М. Безверхнюк, І. А. Сенчі. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2017. 134 с.

Публічне управління, багаторівневе врядування: теорія, методологія та практика : навч. посіб. / Л. Л. Приходченко, О. В. Лесик, Г. О. Панченко ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2019. – 512 с.

Прокопенко Л. Л. Інституційна система ЄС : навч. посіб. / Л. Л. Прокопенко, О. М. Рудік, Н. М. Рудік. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. – 226 с.

Електронне урядування та електронна демократія [Електронний ресурс]: навч. посіб. У 15ч./ за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. Київ, 2017. 1012с.

Долженков О.О. Публічне управління та адміністрування: вступ до спеціальності : навч. посіб. / О. О. Долженков. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019. – 190 с.

Кілієвич О. І., Тертичка В. В. Державна політика : аналіз та механізми її впровадження : метод. рек. Київ, 2009. 88 с.

Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні : Київ : Основи, 2002. 750 с.

Публічне управління та адміністрування: навчальний посібник / А. О. Дегтяр, О. А. Дегтяр, Х. І. Калашнікова, М. К. Гнатенко. Харків : НАУ «ХАІ», 2021. 128 с.

Публічне управління: навч. посібник / А.В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г.О. Комарницька та ін. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

Корчак Н.М., Обушна Н.І. Навчальний посібник «Управління проектами в публічній сфері»: навчальний посібник. Київ: Вид-во «Каравелла», 2022. 272 с.

Конспекти лекцій:

Інституціональне забезпечення публічної влади : конспект лекцій / Л. В. Гонюкова. Київ : НАДУ, 2020. 64 с.

Організаційно-правові основи державного управління: конспект лекцій. / Укладачі Г.О. Барабаш, Т.О. Луценко. – Х. : НУЦЗУ, 2016. – 40 с.

Самотуга А.В. Конституційно-правова відповідальність: конспектлекцій.Дніпро: Дніпропетровський держ.унів.внутр.справ. 2019. 244с.

Державне та регіональне управління : конспект лекцій/ О. І. Котикова. – Миколаїв : МНАУ, 2013. – 229 с.

Нормативно-правові акти:

Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Декларація про державний суверенітет України: Верховна Рада УРСР; Декларація від 16.07.1990 № 55-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>

Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

Виборчий кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 19.12.2019 № 396-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-

членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1678-18#n2>

Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>

Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#n207>

Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24): Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

Цивільний кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

Біла книга як документ державної політики. URL: <https://infocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28870.pdf>

Про правотворчу діяльність: Закон України від 24.08.2023 № 3354-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#n113>

Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>

Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15.07.2021 № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>

Про Національну програму інформатизації: Закон України від 01.12.2022 № 2807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20#Text>

Додаткові джерела:

Норт Д. Інститути, інституціональна зміна та функціонування економіки / Д. Норт. – К. : Основи, 2000. –198 с.

Публічне управління в умовах інституційних змін : колективна монографія За наук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони – Київ, 2018. – 475с.

Інституційне забезпечення кадрової політики у публічному управлінні: місія, роль та місце Національної академії державного управління при

Президентів України : наук. доп. / авт. кол. : Ю. В. Ковбасюк, А. І. Семенченко, Ю. П. Сурмін та ін. ; за заг. ред. д-ра держ. упр., проф. Ю. В. Ковбасюка. – К. : НАДУ, 2015. – 160 с.

Проблеми формування добросовісного, належного місцевого врядування : зб. матеріалів та док. / за заг. ред. М. Пухтинського. К. : Атіка, 2008. С. 600

Концептуальні засади національної стійкості та державна політика врегулювання воєнно-політичних конфліктів: колективна монографія / за заг. ред. Г.П. Ситника; ТОВ «Академпрес». – Київ, 2024. – 358 с.
<https://ipacs.knu.ua/pages/dop/391/files/221d1a94-527f475a-9005-2c66fc64f84e.pdf>

Перевода Є. В. Політичні ідеї представників неінституціоналізму. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи : підруч. : у 2-х т. Львів : Новий Світ-2000, 2016. Т. 1. Методологічний підхід. С. 14–36. 17.

Тищенко Ю. В. Інституціоналізація правового міфу як ознака сучасної держави. Юридичний науковий електронний журнал. 2019. № 6. С. 457–460. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2019-6/114>.

Колодій А. Неінституціоналізм та його пізнавальні можливості в політичних дослідженнях. Вісник Львівського університету. Серія: філософсько-політологічні студії. 2010. Вип. 1. С. 129–139.

Корженко В. В., Мельтюхова Н. В. Теоретико-методологічні засади реформування державного управління в трансформаційному суспільстві. Теорія та практика державного управління. 2013. Вип. 2 (41). С. 20–27.

Morawski W. Zmiana instytucjonalna. Społeczeństwo. Gospodarka. Polityka. Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 1998. 316 s.

Weber, Max. Politics as a Vocation. Philadelphia : Fortress Press, 1965.

Platteau, Jean-Philippe. Institutions, Social Norms, and Economic Development. Fundamentals of Development Economics Series. London : Routledge, 2000.

Tamanaha B. Z. The Folly of the Social Scientific Concept of the Legal Pluralism. Journal of Law and Society. 1993. № 20 (2). P. 192–217.

Tyler T. R. Why People Obey the Law. Princeton, NJ : Princeton University Press. 2006.

Acemoglu D. and Matthew O. Jackson. Social Norms and the Enforcement of Laws. NBER Working Paper 20369. National Bureau of Economic Research. Cambridge, 2014. MA.

Braithwaite, John and Peter Drahos. Global Business Regulation. Cambridge, U.K. : Cambridge University Press, 2000.

Halliday, Terence C. and Gregory Shaffer. Transnational Legal Orders. Cambridge Studies in Law and Society Series. New York : Cambridge University Press, 2015.

Інформаційні ресурси

Економіко-правова бібліотека. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vuzlib.net>.

Бібліотека Київського Національного університету будівництва і архітектури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/>

Освітній сайт Київського Національного університету будівництва і архітектури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=1320>